

PISANA PRIPREMA ZA IZVOĐENJE RADIONICE:

Sigurnost na internetu

Naziv: Sigurnost na internetu

Teme: Prekomjerna uporaba računala/interneta, Zaštita privatnosti na internetu i Cyberbullying

Dobna skupina: učenici 7. razreda (7. a, b, c)

Voditelj radionice: pedagoginja Ana Vukojević

Trajanje radionice: 2 školska sata

Ciljevi: Cilj je radionice upoznavanje učenika s opasnostima na internetu, njihovim posljedicama te načinima i mogućnostima zaštite. Učenici će biti sposobni uočiti i prepoznati opasnosti na internetu (od cyberbullynga, otkrivanja osobnih podataka do prekomjernog korištenja interneta) te će osvijestiti potrebu zaštite privatnosti na internetu.

Potrebni materijali: tableti ili mobiteli, računalo, projektor, listići s QR kodom koji vode do kviza i križaljke, nastavni listići za rad u paru, Plickers kartice isprintane i plastificirane https://assets.plickers.com/plickers-cards/PlickersCards_2up.pdf, post-it (samoljepljivi) papirići, evaluacijski semafor od papira u boji,

PEDAGOŠKA RADIONICA „Sigurnost na internetu“

ETAPA NASTAVNOG SATA	ARTIKULACIJA NASTAVNOG SATA	Vrijeme (min)
	SADRŽAJ	
1. Uvodne aktivnosti	1. uvodna aktivnost Pozdravljam učenike te najavljujem prvu aktivnost. Neka se ustanu svi koji: ...koriste internet ...koriste Viber ...koriste Instagram	3 minute

<p>2. Središnji dio – glavne aktivnosti</p>	<p>...koriste YouTube</p> <p>...koriste TikTok</p> <p>...koji koriste Internet do 2 sata dnevno</p> <p>...koji koriste Internet do 3 sata dnevno</p> <p>...koji koriste Internet 4 sata i više dnevno</p> <p>Zaključujemo da Internet predstavlja dio naše svakodnevice. „Možete li zamisliti svoj dan bez interneta? Koje su prednosti interneta?“</p> <p>2. uvodna aktivnost</p> <p>Učenicima zatim dijelim listić s QR kodom za kviz o sigurnosti na internetu. „Idemo provjeriti koliko ste vi sigurni na internetu pa vas molim da skenirate kod pomoću aplikacije na vašem tabletu ili mobitelu te riješite kviz</p> <p>https://www.quiz-maker.com/QSQLDYWP8</p> <p>Velika većina dobiva rezultate da nisu sigurni online ili da bi mogli biti sigurniji.</p> <p>1. središnja aktivnost</p> <p>„Sad ćemo vidjeti koje su to opasnosti na internetu koje utječu na našu sigurnost pa pogledajmo sljedeći videozapis koji je nagrađen na prošloj Reviji hrvatskog filmskog stvaralaštva djece:“</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=KmZN3oFBKgc</p> <p>Razgovaramo o vršnjačkom nasilju na internetu. Tražim učenike da mi navedu primjere online nasilja iz svoje okoline. Puštam PowerPoint prezentaciju i upoznajem ih s pojmovima poput <i>Phishinga</i>, <i>Groominga</i>, <i>Trollinga</i>, <i>Fake newsa</i> i ostalim opasnostima.</p>	<p>5 min</p> <p>7 min</p>
--	--	---------------------------

2. sat	2. središnja aktivnost	
	Učenici gledaju sljedeći videozapis:	
	https://www.youtube.com/watch?v=15nR7nhFRZE	10 min
	Razgovaramo o opasnosti prekomjernog korištenja interneta. Koje su posljedice? Kako se ponašaju ljudi u filmu. Navedite glavne likove u filmu, kako se osjećaju i zašto se tako osjećaju. Može li se film usporediti sa životom u današnjem vremenu?	
	Izlaganje preostalog dijela prezentacije.	
	3. središnja aktivnost	20 min
	Učenicima dijelim nastavne listiće sa Slučajevima i zadacima za rad u paru. Većina navedenih primjera s listića događaji su iz stvarnog života koji su se dogodili u našoj školi.	
Čitamo Slučajeve i učenici izlažu svoje uratke.	20 min	
4. središnja aktivnost		
Učenici igraju kviz Plickers. Čitam im tvrdnje, a oni odgovaraju i odabiru točan odgovor uz pomoć posebnih Plickers kartica.		
https://www.plickers.com/seteditor/61deaddba87ff10011828084	14 min	
1. završna aktivnost		
Učenicima dijelim QR kod koji ih vodi do križaljke koju trebaju riješiti i u kojoj se krije pojam koji trebaju otkriti (Sigurnost na internetu).	10 min	
https://puzel.org/en/acrostic/play?p=-MvEYJsQXcn0ZJCc9k51		
Na kraju radionice, učenicima dijelim edukativne letke sa savjetima za korištenje i ponašanje na internetu te knjižice HAKOMa namijenjene roditeljima. Učenici provode evaluaciju radionice tako da uzimaju post-it papirić i lijepe ga na evaluacijski semafor na ploči, odnosno na odabrani krug (zeleni ukoliko procjenjuju da im je radionica bila korisna, zanimljiva i da su oni aktivno sudjelovali; žuti ukoliko procjenjuju da je radionica bila korisna i zanimljiva, ali oni nisu bili jako aktivni te crveni krug ukoliko im radionica nije bila ni zanimljiva ni korisna niti su aktivno sudjelovali na satu.	1 min	

--	--	--

--	--	--

Pročitajte slučaj i odgovorite na pitanja.

SLUČAJ 1

Korina se jako voli sređivati i stavljati svoje fotografije na Instagram. Uglavnom se to drugima sviđa i lajkaju joj sliku koju objavi. No, grupa djevojčica iz njezinog razreda ne može podnijeti što je većina dječaka iz škole luda za Korinom, pa su se dogovorile da će joj nešto neugodno pripremiti. Nakon što su uspjele s njezinog mobitela, na kojem su znale lozinku, ukrasti njezine slike na kojima se glupira, dodatno su ih obradile ubacujući negativne komentare na fotografije poput toga da je rugoba, da bez šminke ne izgleda dobro, da ju ne bi ni pogledale itd. Korina se nije nadala tome, da kada dođe kući, da će ju dočekati lavina negativnih komentara ispod fotografija koje su njezine "prijateljice" objavile. Uхватила ju je panika jer su negativni komentari samo pristizali, a nije mogla obrisati fotografije. Osjećala se bespomoćno.

a) Što u ovom primjeru predstavlja opasnost na internetu?

b) Po čemu se u ovom primjeru može zaključiti da se radi o nasilju?

c) Kako se osjeća žrtva, a kako nasilnik?

d) Koje su posljedice nasilja u ovom primjeru?

e) Doprši pričū? Što se onda dogodilo?

f) Kako se „žrtva“ mogla ili može zaštiti od ovih opasnosti i tko joj sve može pomoći?

Pročitajte slučaj i odgovorite na pitanja.

SLUČAJ 2

Zvonimir ima 10 godina i učenik je četvrtog razreda. Jako voli igrati igrice na mobitelu i Playstationu. Igra ih po nekoliko sati dnevno, a ima čak i otvoren YouTube kanal na koji stavlja svoje videozapise i komentare o igranju različitih igrica. Nikada ne ide na spavanje prije 23 sata. Kada mu roditelji pokušaju uzeti mobitel prije spavanja, Zvonimir se počinje agresivno ponašati, derati se, vrištati, udarati glavom o zid ili se bacati po podu. U školi je često umoran, usporen, boli ga glava i nema koncentracije na nastavi. Prijatelji su ga prestali zvati na druženje jer ih uvijek odbije, a prestao je ići i na treninge plivanja koje je donedavno obožavao. Zvonimir je jako popustio u školi što se vidi po slabijim ocjenama iz većine predmeta.

a) Što u ovom primjeru predstavlja opasnost na internetu i do čega može dovesti?

b) Kako bi ti postupio/la da se nađeš u sličnoj situaciji?

c) Kako se osjeća Zvonimir?

d) Koje su posljedice prekomjernog korištenja interneta u ovom primjeru?

e) Doprši priču? Što se onda dogodilo?

f) Kako se Zvonimir može zaštiti od ovih opasnosti i tko mu sve može pomoći?

Pročitajte slučaj i odgovorite na pitanja.

Slučaj 3

Učitelj Petar dobiva jako puno e-mail poruka na svoju službenu e-mail adresu. Tako je jednog dana primio poruku nepoznatog korisnika s čudnom datotekom i linkom. U poruci je pisalo da treba kliknuti kako bi „sinkronizirao“ (uskladio) podatke na svom e-mail računu. Petar je u žurbi na mobitelu kliknuo link i prozorčić na kojem je pisala uputa „Sinkroniziraj“ te je upisao tražene osobne podatke. Mobitel mu je istog trena zablokirao. Petar je pokušao ugaziti i upaliti mobitel, ali bezuspješno. Koristio je istu lozinku za sve, od e-mail računa, mobitela do internet bankarstva. Istog dana nestao je i novac s njegovog bankovnog računa. U školi je sreo kolege koji su mu rekli da su dobili sumnjive poruke i poruke neprikladnog sadržaja od njega, na e-mail i na Viber. Petar se jako loše osjećao, bilo mu je neugodno. Ispričavajući se, svima je objašnjavao da mu je mobitel hakiran, da je dobio virus i da on nije slao te poruke.

a) Što u ovom primjeru predstavlja opasnost na internetu?

b) Kako bi ti postupio/la da se nađeš u sličnoj situaciji?

c) Što se dogodilo s Petrovim identitetom i kako se on osjeća?

d) Koje su posljedice korištenja interneta u ovom primjeru?

e) Dovrši priču? Što se onda dogodilo?

f) Kako se „žrtva“ mogla ili može zaštititi od ovih opasnosti i tko joj sve može pomoći?

Pročitajte slučaj i odgovorite na pitanja.

Slučaj 4

Trinaestogodišnja Marina na Snapchat profilu ima jako puno pratitelja i javan profil. Tamo je upoznala Borisa. Boris se predstavio kao dečko njenog uzrasta, a zapravo je puno stariji. Marina i Boris dopisivali su se svaki dan. Iako joj nije otkrivao puno informacija o sebi, njoj je Boris bio baš zabavan i počela mu se povjeravati i pričati s njim o svemu, od hobija, do svakodnevnih događaja u školi i obitelji. Tražio je da mu pošalje više svojih fotografija, htio je znati i njezinu točnu adresu te ju je htio vidjeti i pozvao je da se nađu uživo. Otkrila mu je čak i svoju lozinku Snapchata. Marina je samo najboljoj prijateljici rekla za njega. Htjela se najprije vidjeti s njim na videopozivu, ali je Boris uvijek imao neki izgovor da ne može baš tada i na taj način pričati. Marina mu je vjerovala, jako joj se sviđao te je na kraju pristala da se nađu uživo.

a) Što u ovom primjeru predstavlja opasnosti na internetu?

b) Kako se Marina osjeća?

c) Što misliš o Marininim postupcima i kako bi ti postupio/la da se nađeš u sličnoj situaciji?

d) Koje su negativne posljedice korištenja interneta u ovom primjeru?

e) Dovrši priču? Što se onda dogodilo?

f) Kako se „žrtva“ mogla ili može zaštititi od ovih opasnosti i tko joj sve može pomoći?

Pročitajte slučaj i odgovorite na pitanja.

Slučaj 5

Trinaestogodišnje Tena i Jana dobre su prijateljice i pohađaju isti razred. Obje imaju Snapchat profile. Jana se počela dopisivati s jednim dečkom Kristijanom kojeg je upoznala na Snapchatu i koji joj je postao simpatija. Tena je bila ljubomorna i htjela je „prenkati“ prijateljicu pa je napravila njezin lažni profil na Snapchatu. Dodala je i tog dečka s kojim se ona počela dopisivati. Tena je preuzela i njezine slike s pravog profila koje je s lažnog profila slala drugim prijateljicama iz škole. Fotografirala je Janu pod odmorom u školi i bez njezinog dopuštenja poslala Kristijanu tu fotografiju s lažnog profila. Jana je bila jako povrijeđena i tužna kad je shvatila da je Tena napravila lažni profil predstavljajući se kao ona i kad je slala njezine fotografije bez dopuštenja. Jana danima nije mogla jesti i izbjegavala je druženja na kojima je bila prisutna i Tena. Pitala ju je kako je to mogla napraviti i tražila je da obriše lažni profil. Tena se smijala i rekla joj je da ne drammatizira, da se ona samo zezala, rekla je da ne koristi više taj profil i da se ne sjeća lozinke. Tena i Jana prestale su razgovarati i družiti se. Iako je Jana bila razočarana, bilo joj je žao što više ne komunicira s Tenom.

a) Što u ovom primjeru predstavlja opasnosti na internetu?

b) Kako se osjeća Jana, a kako Tena?

c) Kako bi ti postupio/la da se nađeš u sličnoj situaciji?

d) Koje su posljedice korištenja interneta u ovom primjeru?

e) Dovrši priču? Što se onda dogodilo?

f) Kako se „žrtva“ mogla ili može zaštititi od ovih opasnosti i tko joj sve može pomoći?

Osnovna pravila za sigurno korištenje društvenih mreža

U krug prijatelja dodat ću samo one koje poznajem osobno i uživo.

Uvijek ću pokazati odraslima poruku koja me uznemirila i zbog koje se osjećam loše.

Nikada neću objaviti osobne podatke (godine, adresu, ime, školu).

Isključiti ću opciju "lokacija" na pametnom telefonu, tabletu ili računalu kako ne bih otkrio bilo kome gdje se točno trenutno nalazim.

Nikada neću objaviti nešto što ne bih volio da vide moji roditelji, djedovi i bake ili učitelji.

Smislit ću lozinku koja je teška kako ju nitko drugi ne bi mogao pogoditi, ali koju ću ja lako zapamtiti. Neću je otkriti nikome, osim roditeljima. Čak ni najboljem prijatelju.

Dobro ću provjeriti sa svojim roditeljima postavke privatnosti (na mobitelu, tabletu, računalu, igraćim konzolama)

Uvijek ću se koristiti zlatnim pravilom: ne čini drugome što ne želiš da čine tebi. Dobro ću razmisliti prije nego napišem negdje komentar ili pošaljem nekome poruku. Na primjer: Je li to što želim napisati istinito, pomaže li i je li pristojno?

Neću objavljivati slike drugih ljudi ili ih označavati u objavama bez njihovog pristanka.

5 savjeta za sigurno korištenje interneta

Čuvaj svoje osobne podatke - ime, prezime, adresu, broj mobitela, školu! Razmisli prije nego objaviš podatke o sebi je li nužno da ih drugi znaju!

Pažljivo biraj prijatelje na internetu i čuvaj svoje lozinke! Nemoj dijeliti lozinku s drugima i štiti svoju privatnost.

Nemoj slati svoje fotografije ili video nepoznatim osobama na internetu! Svaka fotografija ili video jednom učitana na internet, ostaje zauvijek.

Razmisli prije preuzimanja aplikacija, programa ili datoteka putem interneta. Dvaput razmisli prije nego preuzmeš bilo kakav sadržaj s interneta.

Obrati se odrasloj osobi kojoj vjeruješ ako te netko vrijeđa na internetu.

**POŠTUJ DRUGE
NA INTERNETU!**

Ukoliko imaš pitanja
možeš nas besplatno i
anonimno nazvati na
0800 606 606
#recinama

PRONADI NAS!
www.csi.hr

